

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

2:a årg.

Den 20 Januari 1901

N:r 17

Återgifvande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskild öfverenskommelse förbjudes.

INNEHÅLL: *Friherre Carl Langenskiöld* (med 1 porträtt). "Carlbergska huset" (med 1 illustration). *En slädfart*. Skizz af R. T—dh för HVAR 8 DAG). *Karl Alexander* (med 1 porträtt). *En gammal Blekingssstuga* (med 4 illustrationer). *En märkelig 80-årsdag* (med 1 porträtt). *Ett och annat om boerkriget* (med 6 illustrationer). *En komisk prestation af värde* (med 1 porträtt). *Våra "Nyårsrevy"-författare I* (med 1 porträtt). *Hennes första uppträdande*. Översättning från engelskan för HVAR 8 DAG. *Vår näste nordpolsfarare* (med 1 porträtt). *Veckans porträttgalleri* (med 7 porträtt).

D. F. BONNIERS BOKTRYCKERI AKTIEBOLAG. GÖTEBORG. 1901.

Foto. Hertzberg, Stockholm,

Friherre CARL LANGENSKIÖLD

FRIHERRE CARL LANGENSKIÖLD.

EN NY RIKSBANKSFULLMÄKTIG?

Den man, hvilkens bild vi i dag ha nöjet att å tidskriftens första sida visa våra läsare, är, som bekant, verkställande direktör i »Skandinaviska Kreditaktiebolaget» i Stockholm och finne till börd, ehuru numera svensk undersåte. Genom sin framskjutna ställning i den stora, högligen ansedda banken är han, helt naturligt, i stånd att mäktigt ingripa i vårt lands affärslif. Och dock är det möjligt och äfven mycket troligt — ty i detta fall torde det allmänt spridda ryktet knappast misstaga sig, huru ofta än kringflygande rykten eljes kunna bedraga — att friherre Langenskiöld kommer att intaga en för hela det svenska affärslifvet ännu viktigare plats, nämligen som fullmäktig i Sveriges riksbank.

* * *

Ätten Langenskiölds förste kände stamfader var, egendomligt nog, en i svensk tjänst anställd kapten Lang, hvilken lefde på 1650-talet. Hans sonsons sonsöner, bröderna majoren Johan Henrik och öfverstelöjtnanten Lars Adam Lang, adlades 1772 med namnet Langenskiöld. Ätten immatrikulerades 1818 på finska riddarhuset och en gren häraf blef 1860 friherrlig, introducerades samma år på finska riddarhuset och skrifer sig med kort *i*. Den adliga ättens båda nu lefvande manliga medlemmar tillhöra hufvudartilleristyrelsen och bebo, liksom ättens kvinliga ledamöter, Sit Petersburg.

Den friherrliga ättegrenen räknar endast två till mogna år komna medlemmar, nämligen senatorn, ledamoten i senatens justitiedepartement Gustaf Adolf Langenskiöld och hans fyra år yngre broder, »Skandinaviska Kreditaktiebolagets» direktör.

De båda friherrarnes far var senatorn, geheimerådet Carl Fabian Theodor Langenskiöld och modern Maria Magdalena af Björkstén. Ätten torde vara en af Finlands mest ansedda.

Friherre Carl Langenskiöld är född i det särskildt för oss svenskar historiskt ryktbara Pau i Frankrike den 26 januari 1857 och sålunda ännu en jämförelsevis ung man. Han blef vid sjutton års ålder student och tre år senare filosofie magister i Helsingfors. Emellertid fortsatte han sina juridiska studier och blef i Helsingfors 1886 juris doktor. Fyra år senare inträdde han som verkställande direktör i »Nordiska aktiebanken för handel och industri» i Viborg, på hvilken plats han dock icke kvarstannade någon lång tid. Ty redan år 1892 ingick han i »Skandinaviska Kreditaktiebolagets» tjänst som verkställande direktör, och han har från år 1895 tillhört bankens styrelse.

Friherre Langenskiöld har sålunda gjort en synnerligen snabb karriär. Grundligt juridiskt bildad — i parentes sagdt, är också en annan af Stockholms mera framstående bankmän en skicklig jurist, nämligen häradshöfding Marcus Walenberg — är det naturligtvis dock icke härpå, som i det främsta rummet kommit an under hans praktiska lefnadsbana. Hans klara hufvud, hans affärssans, hans sunda omdöme rörande ekonomiska förhållanden, hans förmåga att

icke förfira sig och — hvarför icke? — hans fina, ovanligt vinnande uppträdande, prägladt af allvar och ett synnerligen nobelt sätt — se där kanske de egenskaper, som tillsammans utgjort friherre Langenskiölds lyckostjärna!

Det väckte nog på flere håll förvåning i hufvudstaden, när friherre Langenskiöld kallades till »Skandinaviska Kreditaktiebolaget» i Stockholm. Kallelsen torde närmast ha härrört från bolagets främste styresman i Stockholm, generalkonsul H. Davidsson, hvilken önskade försäkra sig om en duktig, yngre kraft. Man frågade sig, om det icke fanns tillräckligt skickliga bankmän inom Sverige, hvilka kunde befinnas värdiga att ingå i »Skandinaviska Kreditaktiebolaget». Behöfde nödvändigt en finne tillkallas? Finnen kom emellertid, och det dröjde icke länge, förrän man allmänt erkände Davidssons förträffliga val. »Skandinaviska Kreditaktiebolaget» är allt fortfarande i besittning af sitt gamla rykte. Ingen banks operationer ha kritiserats så litet som dess, och i tider, då bankaktiernas värde är ganska fluktuerande, stå »Skandinaviska Kreditaktiebolagets» lika högt som vanligt. Den banken tyckes vara höjd öfver åtminstone vanliga små stormar.

* * *

Vi nämnde här ofvan, att friherre Langenskiöld väntas bli riksbanksfullmäktig. Han skulle då komma att ersätta den i fjol aflidne riksbanksfullmäktigen — deputeraden för utrikes affärerna — dr J. W. Arnberg, som under lång tid varit den, så att säga, bärande kraften inom riksbanksstyrelsen.

Dr Arnberg var, liksom friherre Langenskiöld, »studerad karl», fil. dr och i sin ungdom docent i statskunskap vid Upsala universitet. I Uplands enskilda bank och sedermera i Stockholms enskilda bank hade han förvärfvat sig sina praktiska bankmannainsikter.

Friherre Langenskiöld har tillhört den fyrmanakomité, som i midten af december månad i fjol afgaf sitt betänkande rörande vissa med öfvertagandet af sedelutgifningen sammanhängande förändringar i banklagen, och han bär jämte riksbanksstyrelsens representant, lektor R. Törneblad, hufvudansvaret för det betänkande, hvarpå riksbanken skall basera sin utvidgade verksamhet — hvarom på senare tider så mycket skrivits, både för och emot. Man kan sålunda af hans antecedentia lätt förstå, att friherre Langenskiöld bör ha en plats gifven inom riksbanksstyrelsen — i fall riksdagens elektorerna nu säga ja härtill. Och hvarför skulle de icke göra detta?

Friherre Langenskiöld är, som här ofvan nämnts, i besittning af särdeles vinnande personliga egenskaper. Han är omtyckt af alla han kommer i beröring med. Emellertid traktar han på intet sätt efter att framträda i den Stockholmsverld, som synes. Han har icke deltagit i hufvudstadens kommunala lif och gör eljes intet väsen af sig.

Friherre Langenskiöld är gift med en dotter till konsul Oscar Ekman.

»CARLBERGSKA Huset».

NOBELINSTITUTETS BIBLIOTEK.

Foto. Ellqvist, Sthlm.

Arkitekten G. F. Boberg är, som bekant, en man, som kommit mycken storm åstad. Ingen förnekar hans stora talang, men under det att somliga anse, att allt hvad han gör — det må vara ritningarne till ett stort hus eller till något konstindustrielt föremål — är fulländadt, äro andra personer af den meningen, att han stundom är *alltför* originel och härigenom skjuter förbi målet. Man torde erinra sig striden för och emot den svenska paviljongen å Parisexpositionen, hvilken paviljong hade, som bekant, hr Boberg till upphofsman!

Den nya, väldiga byggnaden vid Norra Bantorget i Stockholm — »Carlbergiska huset» — just i hörnet vid den nyligen fullbordade präktiga uppfartsvägen till Vasastaden är likaledes ett verk af hr Boberg. Man kan säga om denna byggnad hvad man vill, men hvardaglig är den icke. Tvärt om, den är af ett högst ovanligt skaplygne. Med sina väldiga torn, sina små fönster och sin framskjutande, magnifika terrass, ser byggnaden ut som en gammal borg, orubblig, ointaglig. »Klumpig», säga kanske somliga. »Imponerande», säga andra.

Huset är, helt naturligt, afsedt att ses som ett slags fond till den breda Vasagatan. Och när man står på lämpligt afstånd och betraktar den gula borgen, hålst när den badar i solnedgångens ljus,

måste man nog erkänna, att verket är stort tänkt och utfördt.

Huset har ett aldeles särskildt intresse, däri genom att det med Svenska Akademiens Nobelinstitut förenade nya biblioteket, hvars föreståndare professor Warburg blifvit, får sina lokaler i »Carlbergiska huset», rymliga, vackert och hemtrefligt inredda. Men så har hr Boberg också i detalj bestämt husets inredning. Det nya biblioteket börjar sin verksamhet nästkommande i oktober, och då blir »Carlbergiska huset» en plats, som hela den litterära världen i hela världen snart nog kommer att ha reda på. Ty hvem vill icke ha ett Nobelpris?

* * *

Ett ganska eget sammanträffande med hänsyn till Nobelinstitutets inflyttning i Carlbergiska huset har blifvit påvisadt.

I ett hem, där armod och brist rådde, föddes den blifvande millionären, Alfred Nobel, och detta hem var beläget midt emot det hus i hvilket Nobelinstitutet nu är inrymdt. Man kan sålunda från institutets fönster se in i det rum där Alfred Nobel först såg dagens ljus.

EN SLÄDFART.

Skiss af R. T.—dk för HVAR 8 DAG.

Bjällrorna klingade så muntert från den långa raden af slädar, som i rask fart foro genom skogen. Det var en frisk, kall, nordisk vinterkväll. Stjärnorna tindrade klart, och snön knastrade under hästarnas hofvar. De långa, hvita näten böljade i mjuka veck, rimfrosten glänste kring de frustande fålarnes nosar, och glada skratt ljödo från de åkande. På bäge sidor om vägen stodo furorna, höga och allvarliga med grenarna nedtyngda af stora snöflak, hvilka här och hvar föllo till marken, upplösande sig i fina, mjuka flingor.

Nästan allt som fanns af ungdom i trakten deltog i slädturen. I somliga åkdon sutto fyra, fem stycken. Från dem hördes emellanåt ljudliga skrattsalvor framlockade af gladt skämt. Där blott tvenne sutto tillsammans, var stämningen ej så uppsluppet glad, men desto varmare... Och alla tycktes njuta af den raska färden.

I sista släden, som drogs af en stor, eldig ungfux, satt en ung, strålande vacker flicka, och bakom henne satt eller till hälften stod en kraftig mansgestalt. Lugnt och säkert skötte handen den istadige springaren, som kastade sig af sprittande lifslust.

Hon var enda dottern till grefven på Högsätra. Den som körde för henne var grefvens förvaltare, känd för att vara både duktig och förfaren. Han såg ej illa ut heller. En lång, smärt och likväl axelbred figur, energiska, själfulla anletsdrag, mörka ögon, en något stor, men välformad mun, öfverskuggad af långa, lätt uppvidna mustascher. Ej underligt då, att unga grefvedottern gärna och med ett visst välbehag ibland vände sig upp till sin körsven där bakom.

Samtalet dem emellan gick trögt. Blott ett och annat ord fälldes angående ungfuxen, de andra slädarna eller — väderleken. Hon sade ej mycket, ty hon kände att klyftan mellan henne själf och mannen där bakom var alltför stor för att den skulle tillåta något närmande. Dessutom försjönk hon snart i funderingar, som framlockade ett belåtet småleende på hennes läppar och gaf åt ögat en drömmande glans. Hon drömde sig tillbaka till sommaren, då en kusin, en ung gardeslöjtnant, gästade Högsätra. Innan han for därifrån, hade han i hennes lilla öra hviskat ord, som ännu, återkallade i minnet, kommo hennes hjärta att klappa fortare.

Hade hon blott ej haft förvaltaren bakom sig, skulle nog den lilla biljett, som nu låg gömd i muffen, åter blifvit läst, då säkert för tionde gången. Nu fick hon nöja sig med att i tankarne återkalla innehållet i kusinens bref.

Men äfven förvaltaren hade hängifvit sig åt grubberier. Hans »föremål» var dock närmare än hennes: det var det vackra, ljuslockiga hufvudet framför honom, som väckt hans intresse; och detta i så hög grad att tömmen stundom slaknade i handen, hvarvid fuxen förvånad kastade på hufvudet och tog ett litet hopp i glädjen öfver den medgifna friheten. Då såg den unge mannen upp och märkte, att de voro ett godt stycke efter de andra slädarne. Men då hans vackra följeslagarinna ej sagt något därom, brydde han sig ej om att öka farten.

I tre års tid hade han varit hos grefven på Högsätra. Under tiden hade han sett dottern i huset utveckla sig från flicka till en skön, men

stolt ungmö. På samma gång som han märkte att hon småningom lämnade den förtroliga ställning till honom hon under flickåren intagit, på samma gång ändrades hans forna känslor gentemot henne natur. De hade öfvergått från halft kamratlik vänskap till allt varmare känslor.

Långsamt men obetvingligt hade kärleken flammat upp i hans barm; än förnam han den som rusande njutning, än som svidande smärta; än förrenades dessa båda känslor i melankoliskt vemod.

Stundom kunde han hänge sig åt bitter förtviflan, anklagande det vidriga öde, som ställt henne så högt, honom så lågt, att han ej kunde nå henne. Och dock var han så stark, fysiskt och intellektuellt! Men hvad hjälpte honom kraften och intelligensen, när han saknade namn och förmögenhet. I sådana stunder vaknade de mest vansinniga idéer i hans hjärna. Han gjorde upp planen att enleva henne och förmå henne i hemlighet blifva hans maka. Och dock hade han ej med ord eller gärning förrådt, att han älskade henne så som ingen annan!

Nu, när han hade henne tätt framför sig, så nära att hans hufvud nästan vidrörde hennes, nu vaknade de förr undertryckta känslorna med förnyad kraft inom honom. Bröstat vidgades, hans starka muskler spändes, blicken blef djärfvare och klarare än annars. Han var man och kände hur det sjöd och brände af lifslust inom honom. Och framför sig hade han henne, för hvars fötter han ville lägga allt hvad han ägde af kraft och mod.

Känslorna öfvermannade honom och hindrade hjärnan att tänka klart; doften från hennes hår berusade honom.

Tömmarne lågo slaka i handen, som han hvilade mot slädens ryggstöd.

Hans pulsar brände, all besinning öfvergaf honom. Hufvudet böjdes framåt, och innan hon hunnit förhindra det, hade han upprepade gånger tryckt sina läppar mot hennes kind.

Måhända ingingo manliga smekningar i den unga damens drömmerier, men i så fall gåfvo de af en ståtlig löjtnant, ej af en som hörde till hennes faders underlydande.

Hennes anlete betäcktes af harmens rodnad, med en vredgad gest stötte hon honom bort, hvarvid den lilla, handskbeklädda handen råkade trassla in sig i en af tömmarne. Hon ryckte till för att komma lös, med den påföljd att hästen skrämades och hade rusat i diket med släde och allt, om ej den starke körsvennen lyckats i tid häjda honom. Visserligen undveks kullkörningen, men ungfuxen satte likväl i väg i galopp, som alltmera närmade sig skenande. Förvaltaren hade all möda att lugna honom. Härigenom hindrades han att framstamma en förklaring, och när han återvunnit herraväldet öfver rösten, hade de redan upphunnit de andra slädarna. De möttes af skämtsamma frågor angående orsaken till att de blifvit på »efterkälken». En och annan oskyldig pik hördes äfven, hvilken under vanliga omständigheter ej skulle tagits annat än som ofarligt skämt, men under nuvarande omständigheter gjorde anmärkningarna den pinsamma situationen mellan de två om möjligt ännu obehagligare.

Han förmådde ej svara dem, men som fulländad världsdam anlog hon en skämtande ton

och öppnade till och med med påtaglig ifver en liflig konversation med de närmast framför åkande.

Så fortgick det, tills de kommo fram till Högsätra.

»Adjö, adjö, nu fara vi hem!» ropade hon och viftade glädt med muffen åt de andra, som foro vidare.

Tyst styrde han upp i allén. När hon slutat med viftningarna, bröt han tystnaden, som rådt dem emellan sedan den olycksaliga händelsen i skogen.

»Fröken», började han, »jag hoppas . . .»

»Jag tror 'King' börjat halta», afbröt hon tvärt. »Han kan väl ej ha skadat sig?»

Förargad bet han sig i läppen. Att ej ens få förklara sig!

Nu svängde de upp framför trappan. En af jungfrurna kom ut och knäppte upp fotsacken. Han sträckte ut handen för att hjälpa henne ur släden, men hon låtsade sig ej se den, utan underhöll sig lifligt med jungfrun, hvilken hon frågade om greven var inne, om supén snart var färdig — allt tydligen blott för att icke ge förvaltaren tillfälle att yttra sig.

När han sett henne försvinna i den ljusa, varma tamburen, smackade han på fuxen och körde långsamt ner till stallet.

Dystert satt han där och grubblade med nedböjdt hufvud. Trots kölden frös han ej om händerna, från hvilka han tagit af de tjocka körhandskarna.

Hvarför hade han ej kunnat beherrska sig? Hur kunde han inbilla sig något så vansinnigt, som att

den rika, firade grefvedottern skulle besvara hans ömma känslor? Ångrade han sig? Nej! Han insåg, att förr eller senare hade en eruption inträffat, trots hans försök att döda kärleken i sitt bröst, denna kärlek, som ju stred mot allt hvad sundt förnuft hette.

Vid stallet tog kusken emot tömmarna, som förvaltaren halft mekaniskt räckte honom. Han gick fram till den af svett rykande fuxen och klappade honom sakta på halsen. Djuret vände på hufvudet och strök nosen sakta mot hans axel.

En timmes tid gick han orolig och tungsint af och an i allén, innan han begaf sig till sitt rum i en af gårdens flygelbyggnader.

Mänskenet lyste in genom hans fönster och föll öfver skrifbordet. På detsamma fann han ett bref. Grefvens sigill! Hastigt bröt han det och ställde sig med ryggen mot fönstret för att läsa det. I några få rader tillkännagaf greven för honom, att han på grund af hvad som på aftonen försiggått mellan hans dotter och förvaltaren, ansåg sig tyvärr nödsakad ge honom afsked. För undvikande af obehag borde han redan följande morgon vara beredd att lämna godset. . . .

Bortkörd! Han sjönk ned vid bordet och gömde ansiktet i händerna.

Slutligen reste han upp hufvudet. Ansiktet var blekt och sakta föll en tår ner på papperet framför honom.

Bittert kom det från hans läppar: »Hvarför glömde jag ett ögonblick, att hon var min herres dotter?»

KARL ALEXANDER.

STORHÄRTIG AF SACHSEN-WEIMAR.

Storhertigen Karl Alexander af Sachsen-Weimar, den äldste af de tyska förbundsfurstarne, som i dessa dagar aflidit, var af föga betydelse såsom regent, men desto mera tillfölje de omsorger han ägnade det arf från Tysklands klassiska diktningensperiod, som hans förfäder lämnat honom. Den nu döde storhertigen var bland de tyska härskarne den, som underhöll de intimaste förbindelserna med konsten och litteraturen. Född vid Weimarhofvet, medan detta ännu var den tyska diktningens medelpunkt, uppvuxen under Goethes ögon, insöp hertigen redan i sin barndom den kärlek till konsten och litteraturen, som han sedan under hela sin lefnad hyst. Under sin nära 50-åriga regering har han sökt upprätthålla traditionerna för Weimar såsom ett hem för diktning och annan konst. I Weimar fins Schillerhuset med sina arkiv och minnesskatter. Weimar är säte för Shakspearesällskapet liksom för det stora Goethesällskapet, hvilket bland sina medlemmar

räknar nästan alla Europas furstar, däribland Sveriges konung. På Liszt's tid blef Weimar ett Mekka

för Tysklands musiker, hvarest flere sedan berömda konstnärer togo första steget mot ryktbarheten. Weimars teater, där Goethe och Schiller verkat, bjöd senare ett hem åt Richard Wagner, då han befann sig i förlägenhet om plats för sin konst, och gaf äfven Cornelius tillfälle att träda fram för världen. Här uppfördes båda delarne af »Faust» första gången, här gjorde Dingelstedt sina första dramatiska försök. Det skulle för öfrigt taga för stor plats att fortsätta med en redogörelse för den roll Weimar spelat i Tysklands litterära och konstnärliga utveckling.

Såsom broder till Wilhelm I:s gemål stod Weimarhertigen ständigt i intim förbindelse med hofvet i Berlin.

Den aflidne Weimarske storhertigen har ett par gånger besökt Sverige, senast 1893, då han vid Upsala universitetets jubelfäst hugnades med filosofie hedersdoktorsvärdigheten.

EN GAMMAL BLEKINGSSTUGA.

Fotografier för HVAR 8 DAG.

Få torde de främlingar ha varit, som vistats några dagar i Karlskrona utan att ha besökt och besett Quidings Blekingsstuga. Liksom sin ägare hör den till hvad Karlskrona har mest populärt. Den har dock icke blott sitt kuriositetsvärde; den är ett litet stycke kulturhistoria, och ur den synpunkten torde den förtjäna, att några bilder från densamma framläggas för HVAR 8 DAGS läsare.

Stugans skapare och ägare är handl. Gustaf Quiding, och dess skapelsehistoria går tjugo år tillbaka i tiden. Ett brottstycke af en gammal kyrkoskulptur, som han af en tillfällighet kom öfver, väckte hans intresse för fornsaker, och detta intresse kom snart att rikta sig på en specialitet: minnen från allmogelivet i Blekinge i gamla dagar. Han började så småningom samla gamla möbler, husgeråd, kläder och smycken och kom härunder på den lyckliga idén att ordna denna samling till en interiör af en gammaldags blekingsk bondstuga. Denna plan blef också med outtröttligt samlarenit och aldrig slappnande intresse fullföljd, och resultatet blef den trognaste och detaljrikaste folklifsbild i sitt slag.

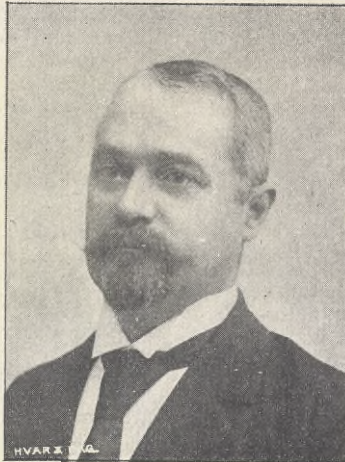
Stugan är inrymd i det vackra Quidingska huset vid Ronnebygatan och ingår i hr Quidings

treffliga och artistiskt inredda ungarlsvåning, i hvilken ett rum blifvit särskildt anordnad för ändamålet. Det är en ryggåsstuga med en höjd på långväggen af 5 fot, medan höjden till takåsen utgör 10. Sitt ljus får den dels genom ett litet fönster på ena långväggen, dels genom två takfönster, ett på vardera sidan. Båda gavelfälten äro försedda med hyllor, hvarjämte utefter hvardera långväggen löper en hylla, bildad af en bräda, slagen på taksparrarne och i deras plan. I vrån till vänster, när man kommer in, står spisen, och öfver denna, tvärs igenom stugan går en grof stång, »gällstången», som användes att hänga upp kläder på.

Som vi se stugan, ter den sig i högtidsskick: de omålade vägarne äro täckta af bonader, och på hyllan öfver högsätet blänker husets förråd af tennsaker.

Ingången befinner sig på ena gaveln. Hyllorna öfver och vid sidan om dörren upptagas hufvudsakligen af trä saker: fat, tallrikar och skedar samt stora stänkor.

Vid långväggen till höger ha vi först »karlabänken», fylld med halm och belagd med ett täcke. Så kommer en väldig kista af ek med järnbeslag; den är målad i den bekanta blåa färgen med röda

GUSTAF QUIDING.

INTERIÖR FRÅN BLEKINGSSTUGAN. I.

rosor och bär årtalet 1768, men är sannolikt betydligt äldre. På lockets insida är den smyckad med »kistebref» af jämförelsevis sent datum. Den utgör förvaringsstället för husets förråd af kläder, hvarjämte i den lilla lådan uppe till vänster, »läddikan», förvaras diverse »småpenaler».

Så ha vi ett gammalt skrin af skulpterad ek och därpå, i vrån vid gafveln, den sparlakansförsedda sängen, där vi bemärka ett par hundraåriga lakan med spetsar, knypplade i färger.

Den förut omnämnda hyllan utefter väggen upptages af tallrikar o. d., och öfver sängen finna vi på densamma psalmboken och bondepraktikan.

I vrån till vänster om ingången ha vi, som förut nämts, spisel; på spishyllan samt i hällen i spismuren finna vi allehanda husgerådssaker, Här se vi bl. a. »gnidstenen», en rund, slät sten, som användes för att glätta linne; senapskvarnen, bestående af en rektangulär låda med en bred trissa, hvars axel skjuter ut ett handtag på hvar sida; »skörasken», innehållande den besvärliga gammaldags apparaten för uppgörande af eld; en annan låda, innehållande fars rakdon m. m.

Öfver elden hänger kaffekitteln i en rätt finurlig inrättning: »hängträet». Det utgöres af en stång, som står på golfvet, lutad mot spiskransen. Vinkelrätt från stängen går en arm, som kan höjas och sänkas å densamma, dock utan att hållas uppe af annat än friktionen. Yttre ändan af denna arm är af järn och försedd med en krok för att hänga kokkärlet i.

Strax vid spisen ha vi det lilla fönstret med sina små gröna rutor och sina balsaminer. Så kommer en soffa och så i hörnet ett trekantigt skåp, måladt på samma sätt som den förutnämnda kistan och fylldt med en mängd smäsaker: gamla silfverbägare, svampdosor, smycken m. m.

Härintill ha vi högsätet, en soffa, försedd med ett täcke i rödlakan och framför denna ett rektangulärt bord i ek med vridna ben och hvars järnknappar på utdragslådan vittna om en aktningvärd ålder. På bordet, som är täckt med en vit duk, finna vi en ljusstake af järn för tre ljus, den stora familjebibeln, tryckt 1617, och ett par andra gamla böcker m. m. Bredvid soffan står en gammal gökklocka. Gafvelfältets hyllor äro fyllda af »skinande tennisaker: fat, tallrikar och kannor samt en del kuriösa glaspjeser.

Långväggarna äro, som förut nämnt, täckta af bonader, i hvitt linne med väfda eller broderade bårder i rött. Dessutom nedhänga från kanten af den förut nämnda hyllan korta dukar, äfvenledes hvita med röda bårder, en del broderade, andra upprasslade och flätade i mönster.

INTERIÖR PRÅN BLEKINGSSTUGAN. II.

I taket märka vi en serie bilder ur gamla testamentet, målade å en lång papperslänga och oemotståndligt komiska i sin trohjärtade naivitet. Något ofvanför finna vi å en annan länga de bekanta tio jungfrurna, i pudrade peruker och pösande krinoliner.

På andra sidan se vi inom glas och ram en särdeles kostlig framställning af de heliga tre konungars besök i Betlehem. Jungfru Maria i högst elegant soarédräkt, bararmad och dekolletterad, och på knä framför henne de tre kungarne i generalsuniformer; i skarp motsats till legenden uppgifves trion bestå af Karl XIV Johan, Alexander I af Ryssland och Frans I af Österrike.

Öfver bordet framför högsätet är i taket fäst ett hvitt skynke med uppgift att återkasta ljuset mot bordet. Midt i taket hänger en löfruska, som också har sin praktiska uppgift. Här satte flugorna sig om kvällarne, och kort innan man gick till sängs, svepte man ett skynke om löfruskan och bar ut den. Här och hvar i taket hänga kransar af blåklint eller eterner.

På golfvet finna vi vid spisen vaggan — med

INTERIÖR FRÅN BLEKINGSSTUGAN. III.

inte mindre än tre små söta barn i — spinnrocken och nystvindan samt en ställning för uppbärande af de torrvedsstickor, som användes till bränsle. På pallen bredvid ligger den konstrikt snidade nystpinnen. Vid bordet står en stol, som är rätt egendomlig; den utgöres af en brudsadel, som man satt ben under.

Härmed ha vi tagit en öfverblick öfver stugan. Om ni någon gång besöker Karlskrona, så bör ni

inte försumma att gå upp och bese den. Den förevisas när som helst mot en obetydlig afgift, som går till något välgörande ändamål. Tills vidare kan ni af vidstående illustrationer få en rätt god föreställning om den; de äro utförda efter fotografier och föreställa: de två interiörer af stugan från olika sidor, den tredje en grupp särskildt karaktäristiska föremål från densamma.

EN MÄRKLIG 80-ÅRS DAG.

F. d. utrikesministern och landshöfdingen i Göteborgs och Bohuslän, kunde den 10 dennes fira sin 80-årsdag, i kretsen af anhöriga å sitt skånska gods Tosterup. På detta Tusculum framleffer den en gång administrativt och politiskt så verksamme mannen ett lugnt och behagligt lif, och med stolthet kan han blicka tillbaka på sitt arbete å olika områden i fosterlandets tjänst.

Hvad greve Ehrensvärd i andligt och materiellt hänseende uträttat för det län, hvars höfding han var i 21 år, skall

GRAFVE ALBERT EHRENSVÄRD.

denna landsända alltid bära i tacksamt minne, liksom särskildt därifrån de mest hjärtliga lyckönskningar sändes den vördade gamle och hans maka på hedersdagen. Åren 1885—89 innehade greve E. utrikesministertaburetten. Han var äfven på denna höga post en riddersman *sans peur et sans reproche*, och vid hans afgång betygade honom konungen sitt synnerliga välbehag öfver hans »under mångårig utöfning af honom anförtrödda viktiga ämbeten ådagalagda utmärkta skicklighet samt bepröfvade trohet och nit».

ETT OCH ANNAT OM BOERKRIGET.

Efter en intervju med ingenjör Chr. Ugglå.

Originalfotografier.

Ordföranden i den skandinaviska organisationens centralkomité i Transvaal ingenjör Christer Ugglå befinner sig f. n. hemma i Sverige. Ingenjör Ugglå har som högre järnvägstjänsteman vistats i Transvaal i inalles tio år och är sålunda fullt inne i förhållandena därnere i den sköflade republiken, som länge för så många varit ett formligt guldland. Ingenjör U. har haft vänligheten till HVAR 8 DAGS förfogande ställa en del bilder från kriget — detta krig, hvilket beredt båda de stridande parterna lika mycken smälek som de utomstående stora öfverraskningar och just nu befinner sig på en högst kritisk punkt.

Att en handfull för sin frihet och sitt land kämpande bönder förmått hålla ett par hundratusen värfvade soldater stängna i flere månader, är icke utan exempel i historien. Men i hvarje fall måste det kännas förödmjukande för hvarje stolt Albions son, och många missnöjda röster ha höjts i England mot ledningen af fälttåget.

Den skandinaviska kårens tapperhet i kriget är allmänt bekant och erkänd af såväl boerna som fienden. Många — 67 stycken — af denna kårs medlemmar befinna sig nu i fångenskap på S:t Helena. Att de skandinaviska länderna, liksom andra nationer redan gjort, skola skynda att genom gåfvor lindra dessa landsmäns öde, är väl alldeles gifvet, när nu genom ingenjör Ugglå en sådan vädjan gjorts till allmänheten.

Många exempel ha omtalats på den behandling, som resp. tillfångatagna fått röna. Ingenjör Ugglå har varit åsyna vittne till flere fall, då engelsmännen tillåtit att fångna frivilliga eller boers misshandlats på det skymfligaste. En svensk fånge, hr Fägerskiöld, fick, trots en färsk blesstyr i hufvudet, af en brittisk »Tommy» ett knytnäfsslag i ansiktet och samma tapperhetsbelöning vederfors andra svenska fångar.

Man tänke sig ock hvad de fångna boers måste känna — de äro ingalunda så »grovhudede», som kanske många tro — när till och med kaffrer tillåtit smäda och skymfa dem, då de efter något nederlag kommo i fångtransport!

Vår sagesman ville däremot intyga, att han aldrig sett boers behandla sina engelska fångar annat än väl.

Det är svårt att döma i denna sak, ty på enstaka fall äger man ej rätt att bygga om regel. Men med kännedom om de element, ur hvilka en stor del af den engelska hären re-

kryteras, är det ingalunda otroligt att slika händelser icke hört till undantagen.

Mycket klander har äfven uttalats om engelsmännens krigföringssätt. Under det att det stora världsbladet *Times* med en obeskriflig cynism skriver att de båda parterna »slagit ihjäl hvarandra som det anstår kristna», är det ett faktum att boernas land är ödelagd, farmerna nedbrända, kvinnor och barn förda till kuststäderna som fångar. Men i krig tiga ju lagarne! Krigets fälor bli alltid desamma, trots allt tal om human krigföring.

INGENJÖR CHR. UGGLÅ.

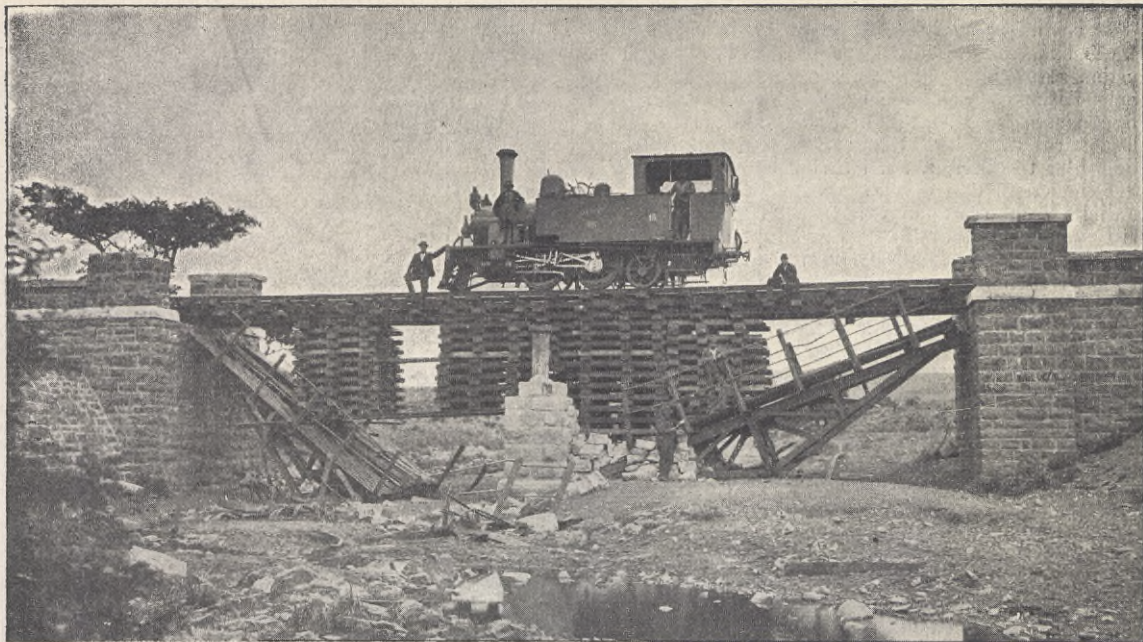
FRIVILLIGA, TILLHÖRIGA SKANDINAVISKA KÅREN

ENGELSKA KRIGSFÅNGAR ANKOMMA TILL PRETORIA.
(Längst i bakgrunden synes ett af de omtalade forten utanför Pretoria).

DE FALLNE Å SPIONKOP, den 24 jan. 1900.

EN AF ENGELSMÄNNEN SÖNDRSPRANGD OCH AF BOERS PROVISORISKT REPARERAD BRO MELLAN LADYSMITH OCH COLENZO. (Lokomotivet har af boers förts på oxvagnar rundt Ladysmith.)

Hade boers slagits med engelsmän i England, så hade väl de förra i sin ordning icke kunnat afhålla sig från att härja och plundra...

Denna härjningstaktik, till hvilken engelsmännen togo sin tillflykt för att tvinga boers att gifva sig, har emellertid icke haft annat resultat än att desse, som nu äro drifna till yttersta förtviflan, kämpa desto hjältedigare — och som synes med ny framgång.

Det jämförelsevis enkla mottagande som kom lord Roberts till del vid hemkomsten till London den 3 dennes stod ock i skarp kontrast till *City volunteers'* intåg, då det hette att »kriget var slut». Förut har syndabocken Buller anländt hem. Han hade gjort sig skyldig till den värsta synd allmänna opinionen vet: han hade »haft otur». Ingeniör Uggla var ombord på samma ångare som förde sir Redvers hem — och hr U. är den förste att erkänna, hvilket svårt värf Buller haft att sköta och att han äfven utträttat hvad i hans förmåga stod.

*

Att nödvändigheten är uppfinningarnes moder, har sällan klarare besannats än i boerkriget. Boerna ha förstått att skaffa sig vapen och annan militär utrustning på det mest sinnrika sätt. Man tillverkade gevär — t. o. m. tekniskt alldeles obildade personer förvärfvade sig en fenomenal skicklighet att kunna fabricera alla dessa olika delar, hvaraf ett sådant är sammansatt — man tillverkade ballonger och man uppfann t. o. m. ett slags projektiler, med hvilka det lyckades att förstöra ballonger för engelsmännen. Ammunitionen har till stor del lämnats af — engelsmännen själfva, från hvilka boers under krigets gång gjort det ena lyckade kapet efter det andra.

Det är boernas »bondslughet», terrängkänedom och blinda tro, som i denna ojämna strid beredt dem de framgångar de vunnit. Om kriget nu slutar med att de förlora sin självständighet, skall det dröja många år innan deras land kan njuta af fredens välsignelser. Och till och med

sangviniska engelsmän inse att det skall dröja *mycket* länge, innan det blir ett *säkert* lugn i denna del af världen. »Sydafrikas Förenta Stater» — se där den konstellation, som allt tydligare börjar teckna sig på den världspolitiska himlen.

—gh.

DETALJ AF EN SÖNDRSPRANGD BRO.

EN KOMISK PRESTATION AF VÄRDE.

Hr *Anders de Wahl* är ju en af hela den svenska teaterpubliken synnerligen högt värderad artist. Han intog allmänheten genom sitt naturliga och friska uppträdande i åtskilliga pojkroller, och han visade snart, att han rådde med äfven allvarliga karaktärsroller. Senare besteg han kothurnen och blef tragiker, t. ex. i Strindbergs »Erik XIV», der han som den olycklige, af ödet drifne konungen hade en stor och väl förtjänt framgång genom sitt verkligen storstilade och djupt känsliga spel. Hr de Wahl är äfven den som skall spela hufvudrollen i Strindbergs »Folkungasagan».

För närvarande uppträder han å Svenska teatern i Stockholm i ett fyra akters lustspel af Gustaf af Geijerstam, »Andras affärer», hvori han — liksom han gjorde för en del år sedan, när samma stycke gafs å Djurgårdsteatern — spelar en ung notaries roll. Notarien är åtskilligt inskränkt, flabbig och viktig och kurtiserar alla damerna i det pensionat, där han bor. Han är särskildt »vansinnigt» kär i en af dem, en äfventyrerska. Att han får den han verkligen älskar, en ung, söt flicka, beror mera af händelsernas gång, än af honom själf.

De Wahl spelar rollen med utmärkt humör. Han är så viktig, att man kan bli ond på honom — men samtidigt visar han lyckligtvis ett godt, ofördärfvadt hjärta och ett ungdomligt, friskt sinne. Hans minspel i rollen är af stor verkan. Publiken skrattar och applåderar också oafbrutet.

Porträttet af hr de Wahl i denna roll är taget enkom för HVAR 8 DAG.

Foto. Hamnquist, Sthlm.

ANDERS DE WAHL i »Andras Affärer».

VÅRA "NYARSREVY"-FÖRFATTARE. I.

EMIL NORLANDER.

Det var förliden vår, på varietén i Stockholms Tivoli, som revyn »Den förgyllda lergöken» först lät höra sig. Varieténs direktis, Anna Hoffman, har icke haft skäl att ångra de förtjusande lergökstonerna, hvilka kväll efter kväll drogo fullt hus. Och sedan har »göken» flaxat ut öfver Sverige och ända till Finland — utan att råka ut för censuren!

Vi återgifva här de energiska dragen af »Den förgyllda lergökens» författare — den förkylda lergöken, säger Stockholmshumorn. Hr Norlander

är en ovanligt flitig skribent och utvecklar icke sällan mycken fyndighet.

När vi i Stockholm begärde hr Norlanders porträtt, tillade vi: »och ett par rader, några biografiska uppgifter...» Men då svarade han i telefonen: »Omöjligt, att skriva om sig själf är det samma som straffarbete. Antingen skall man omätligt fördärfa sig eller också — vara alldeles för blygsam. Men — jag skall försöka».

En half timme senare hade hr Norlander sändt oss porträttet och följande meddelande, som talar för sig själf:

Några korta data i all vänlighet: Född 1865 $\frac{5}{8}$, publicist sedan 1893, »fast» i Stockholmstidningen 1897. Min första revy 1888 på »Folkan» kallades »Efter reparation». »Den förgyllda» är min 13:de (!) revy. Bland dessa 13 är »I Underjorden» 1890 (Folkan) »I ballong» 1894 (på Vasan) »Den stora sträjken» (Södra teatern) 1899 säkerligen i en dels minne. Har dessutom en gång försökt blifva en bättre människa och skriva något hyggligt i form af en allvarsbok: »Slagen till slant», alltså af de hyggliga slagen, men det slant — delvis. Åtminstone har lergöksfabrikationen blifvit mera uppskattad.

Är hög i graderna inom P. B. och W6 och mycket verksam i bägge. Har lyckan att vara med i S. B. K., de omskrifna 18 stadsbuden, hvilken institution bildades af Victor Holmqvist och Anton Bendix, bägge numera »nix».

Sign. Don Basuno, Nore, Alé.

Sicken en hög det blef!
med tacksamhet och alldeles utmärkt högaktning

Emil Norlander.

HENNES FÖRSTA UPPTÄDANDE.

Öfversättning från engelskan för HVAR 8 DAG.

(Forts. fr. nr 16.)

Men det är — fortsatte van Bibber — skillnad med ett barn. Hon har intet val i detta fall. Man ber det inte om lof. Och hon är inte gammal nog att förstå hvad det vill säga att gå in vid teatern. Och hon blir van vid det och kommer att tycka om det, innan hon blifvit så stor att hon vet om faran. Och då är det för sent. Jag tyckte att om det funnes någon som hade rätt att hindra det, så skulle det vara en mycket god gärning att göra den personen underrättad om henne, om detta barn, menar jag — den lilla som gjorde sådan lycka, innan det blefve för sent. Jag finner det vara ett ansvar som jag skulle sky att själf taga på mig. Jag skulle inte kunna tänka att jag hade tillfälle att hindra det och skulle låta tillfället gå förbi oanvänt. Ni vet, hvilket lif det är och hvilka frestelser en kvinna» — Van Bibber häjdade sig och skyndade att tillägga: »Jag menar att det veta vi alla, det känner hvarje man till.»

Mr Caruthers betraktade honom med tätt slutna läppar och rynkade ögonbryn. Han lutade sig fram och betraktade van Bibber skarpt.

»Hvad är meningen med allt det här? frågade han. »Har ni kommit hit, mr van Bibber, bara för att säga mig detta? Hvad har ni med den saken att göra? Hvad angår den mig? Hvarför kom ni hit?»

»För det här barnets skull.»

»Hvilket barn?»

»Ett barn», svarade van Bibber.

Unge van Bibber var fullkomligt beredd på ett utbrott af något slag och rätade upp sig för att taga emot det. Han insåg genast att denne man hade all orsak att bli ond och att han själf hade allt skäl att vara hänsynsfull och tålig ifall han ville uträtta någonting. Därför mötte han mr Caruthers med en hållning som om det varit fråga om en fysisk kraftmätning, men han var alldeles oförberedd på hvad som skulle följa. Ty mr Caruthers lyfte sitt ansikte utan ett spår af sinnesrörelse i detsamma, och med ögonen fortfarande fästa på glaset, som han höll i handen, satte han det varsamt ned på kakelugnsfrisen, i det han drog åt snörena på sin nattrock. När han började tala var det i den mest höfliga ton.

»Mr van Bibber», började han, »ni är en mycket modig ung man. Ni har vågat säga hvad de, hvilka äro mina bästa vänner, hvad till och med mina närmaste icke skulle vilja säga. Jag förmodar att de äro rädda att sära mig. De hysa någon löjlig hänsyn till mina känslor; de draga sig för att vidröra ett ämne, som på intet sätt angår dem och hvilket de veta måste vara mycket pinsamt för mig. Men ni har det mod som en öfvertygelse gifver eder, ni huser inga samvetsbetänkligheter för att rivna upp gamla sår och ni kommer hit oombedd och oinviderad för att låta mig veta hvad ni anser om mitt beteende, för att låta mig förstå att det inte stämmer öfverens med era egna åsikter om hvad jag borde göra och för att huru jag, som är nog gammal att vara er far, borde handla. Ni har rusat dit, där änglar tveka att sätta sin fot, mr van Bibber, för att visa mig att jag är på orätt väg. Jag förmodar att jag borde tacka er därför; men jag har alltid sagt att det är icke de onda människorna man har att frukta i denna världen och som göra den mesta skadan. Dem

känna vi till, dem kunna vi rusta oss emot och hålla stängen. Det är det välmenande nötet som ställer till allt bråk. Ty ingen vet af honom, förrän han uppenbarar sig och ofoget är gjordt innan man kunnat hindra det. Tillåt mig säga er att jag tror att ni så grundligt bevisat sanningen af min teori och ställt till så mycket onödigt obehag på en enda afton som ni möjligen kan önska. Och nu, om ni ursäktar», fortsatte han allvarsamt och flyttade sig från sin plats, »vill jag bedja er säga godnatt och bedja er blifva äldre och klokare och mycket mera betänksam, innan ni gör mig ett nytt besök.»

Van Bibber hade rodnat vid mr Caruthers första ord men hade sedan blifvit blekare och rätat upp sig igen. Han rörde sig icke ur stället när den äldre mannen slutat, utan klarade sin hals och började därpå långsamt, med någon svårighet:

»Det är mycket lätt att kalla en person ett nöt», sade han, »men det är mycket svårare att bli kallad ett nöt och låta bli att kasta den andre ut genom fönstret. Men det skulle, som ni förstår, inte göra något godt och jag har någonting att säga er först. Jag har min ställning till er aldeles klar och jag ämnar icke låta något som ni sagt eller kan säga störa mig tills jag är färdig. Det blir god tid att harmas efteråt. Jag vet fullväl att jag begick ett brott mot konventionen, när jag kom hit — en modig handling eller en dårskap, hvilket ni behagar — men situationen är ganska svår och jag har handlat så som jag själf skulle ha önskat att bli behandlad, om jag hade haft ett barn som hållit på att komma på afvägar och jag ej vetat af det. Jag skulle ha varit glad att få denna upplysning till och med af en främling. I alla fall», sade han med ett satiriskt leende, »finnes det andra människor med hjärta i världen utom fäder — en tant kanhända, eller en onkel eller två. Och någon gång, till och med nu för tiden, träffar man på en barmhärtig samarit.»

Van Bibber tog sin hatt från bordet, kastade en »kritisk» blick in i den och satte den på hufvudet. »God natt», sade han och gick långsamt mot dörren. Han höll sin hand på dörrvredet, när mr Caruthers lyfte hufvudet.

»Var god vänta en minut, mr van Bibber!» bad mr Caruthers.

Van Bibber hejdade sig så lydigt att man skulle kunnat tro att han satt på sig hatten endast för att påskynda saken.

»Innan ni går», sade mr Caruthers motvilligt, »så ville jag säga — så ville jag att ni förstode min ställning.»

»Åh, det är nog så bra», sade van Bibber i lätt ton och öppnade dörren.

»Nej, det är inte så bra. Förlåt ett ögonblick! Jag vill inte att ni skall gå härifrån med tanken att ni försökt göra mig en tjänst och att jag icke förstätt att uppskatta den, eller att ni är en mycket illa behandlad och mycket missförstådd ung man. Eftersom ni gjort mig den äran att lägga er i mina affärer, så skulle jag föredraga att ni förstode dem riktigt. Jag önskar inte att ni diskuterar mitt beteende på klubbar och på tébjudningar med unga damer tills ni —»

Van Bibber drog in andan häftigt med ett slags

hvisslande ljud. »Åh, jag skulle inte yttra mig så om jag vore i ert ställe», sade han i lugn ton.

»Jag ber om ursäkt», afbröt den äldre mannen hastigt. »Det var ett misstag. Jag hade orätt. Förlåt mig. Men edra ord ha sårat mig djupt. Ni har trängt er in i en obehaglig affär af privat natur, hvilken, som ni borde veta, måste vara mycket smärtsam för mig. Men jag tror att ni menade väl. Jag känner er som en gentleman och jag vill gärna tro att ni handlat efter er egen impuls och att ni i morgon skall inse till hvilket misstag ni gjort er skyldig. Det är icke en sak som man rasonnerar om. Jag talar icke om den med mina vänner och de äro alltför hänsynsfulla för att yttra sig därom för mig. Men ni har drifvit mig till defensiven. Ni har föreställt er mig som en mer eller mindre dålig karl och jag önskar icke bli så djupt missförstådd. Hvarje sak har två sidor och till och med jag har någonting att säga angående denna.»

Han gick tillbaka till sin plats vid eldstaden och satte sina skuldror mot den samt höll blicken fäst på van Bibber och fingrarna om nattrocksnöret.

»När jag gifte mig», sade Caruthers, så skedde det mot min familjs önskingar och alla mina vänners råd. Ni känner till allt det där. Gud hjälpe oss, hvem gör inte det!» tillade han i bitter ton. »Det var mycket riklig och praktig lektyr för er och för alla andra som läste de dagliga tidningarne och vi gifvo dem så mycket stoff de önskade. Jag tog henne ifrån det där lifvet och gifte mig med henne emedan jag trodde att hon var en lika hederlig kvinna som någon af dem, hvilka aldrig behöft arbeta för sitt uppehälle, och jag ansåg att mina vänner och era vänner skulle erkänna henne och respektera henne så som min hustru hade rätt att bli respekterad. Jag tog henne med mig utomlands för att gifva er alla finkänsliga människor tillfälle att vänja eder vid tanken att vara artiga mot en kvinna som en gång varit en operettdiva. Det började i Paris. Hvad jag gick igenom där, vet ingen om. Men när jag kom tillbaka — och jag skulle aldrig ha kommit tillbaka, om inte hon tvungit mig därtill — det var mina vänner jag hade att taga hänsyn till och inte henne. Det låg i blodet på henne. Det låg i det lif hon hade fört och i det lif, hvilket personer sådana som ni och jag lärt henne att lefva. Och det måste komma ut.»

Mr Caruthers' ansiktsmuskler voro i liflig rörelse, men van Bibber såg icke detta, ty han blickade ut genom fönstren öfver stadens tak.

»Hon hade alla goda utsikter som en kvinna någonsin haft, när hon gifte sig med mig», fortsatte den äldre herrn. »Det berodde bara på henne själf. Jag försökte inte göra någon trägen husmoder eller arbetsslaf af henne. Hon hade all den hälsosamma förströelse och så mycket pänningar hon behöfde, och här stod ett hem öppet för henne när hälst hon tröttnade på att resa och ville slå sig till ro. Jag älskade henne och hon hade allting, hon hade allt som en mans hela omtanke och kärlek och pengar kunde förskaffa henne. Och ni vet hvad hon gjorde.»

Han såg på van Bibber, men dennes blickar voro fortfarande riktade mot det öppna fönstret och natten.

»Och efter skilsmässan — hon hade ju sin frihet och kunde resa hvar och bo hvar hon ville utan att vanära sin man, som älskade henne uppriktigt — svor jag heligt att jag aldrig skulle återse henne eller hennes barn igen. Och jag återsåg

hennes aldrig, inte ens innan hon dog. Jag älskade modern och hon bedrog mig och bragte skam öfver mitt namn och kom mitt hjärta att brista — jag endast önskade att hon dödat mig — och jag började äfven att älska hennes barn, men lofvade mig själf att icke äfven detta skulle få mig till narr.

»Jag hade lidit så som ingen lidit. En på sätt och vis så oerfaren ungdom som ni kan inte förstå huru mycket. Ingen kan förstå det som icke tvingats till afgrunden och att sedan lefva efteråt. Och skulle jag gå igenom samma sak igen? Skulle jag älska och sörja för och dyrka detta barn och låta det växa upp med all moderns fåfänga och låga natur, för att hon en dag skulle visa mig att hvad som låg i blodet måste ut och att jag åter stod där som en ömklig narr? Jag kunde ej vara säker på henne. Jag kan aldrig lita på någon kvinna eller något barn mera, och minst af allt på denna kvinnas barn. Det är så dödt för mig, som om det blifvit begrafdt samtidigt med modern och det betyder ingenting för mig hvad barnet är eller hvilket lif det för. Jag vet tillräckligt väl hurudant det skall bli. Hon har bara börjat tidigare än jag förmodat, det är allt. Men hon är ingenting för mig.»

Han tystnade och vände ryggen mot van Bibber samt gömde hufvudet i händerna, med armågarna mot kakelugnsfrisen. »Jag kan inte låta det betyda något för mig», sade han. »När något har värde för mig betyder det mycket mera än för andra män. De kunna låtsas skratta och glömma och växa ifrån det, men så är det icke med mig. Det betyder för mycket.»

Han tog ett häftigt steg mot en länstol och kastade sig ner i den. »Ja», utropade han, »jag älskade det barnets moder ända till hennes död. Jag älskade denna kvinna då och — Gud hjälpe mig! — jag älskar henne ännu.»

Han dolde ansiktet i sina händer och satt så framåtlutad och andades tungt i det han vaggade fram och tillbaka. Van Bibber stod fortfarande och betraktade med allvarsam blick ljusen som lyste på stadens svarta yta. Han var, af allt att döma, lika oberörd af den äldre mannens känsloutbrott som om det skulle »hört till pjesen». En ljudlös tystnad rådde för ett ögonblick, därpå bröts den af van Bibber.

»Jag kom hit, som ni säger, på egen impuls», sade han, »men jag är glad att jag kom, jag har nu fått ert bestämnda svar angående den lilla flickan. Jag har tänkt på», fortsatte han långsamt, »sedan ni yttrat er och redan förut, när jag först såg henne dansa framför rampen — då jag ej visste hvem hon var — att jag kunde afstå från en häst eller ett par och i stället åtaga mig detta barn. Barn äro värda mer än hästar, och den människa som räddar en själf, som det heter» — han rodnade lätt och såg upp med ett tveksamt leende — »som det heter någonstädes, han aftvår många synder. Och det kunde ju hända att jag ville försöka bli kvitt några af mina. Jag vet precis hvart jag skall sända henne. Det är nere i Evergreen Bay på Long island. Jag har en arrendator där, mycket präktigt landtfolk, som skola vara mycket snälla mot henne. De komma ej att få veta något om henne och hon skall mycket snart glömma det lilla hon förstär af sitt nuvarande lif samt växa upp tillsammans med de andra barnen såsom en af dem. Och sedan, när hon blir äldre och blir en ung dam, så skall hon få en uppfostran — men det är ju god tid att tänka på

den saken ännu. Det är emellertid hvad jag tänker göra», sade den unge mannen förtröstansfullt och liksom talande för sig själf. »Lester skall nog släppa henne fri om jag ber honom om det. Det är nog, som ni säger, ett experiment, men jag ämnar löpa risken».

Han gick skyndsamt mot dörren och försvann i tamburen. Om ett ögonblick kom han tillbaka, stötte upp dörren och höll upp barnet i sina armar.

»Här är hon», sade han lugnt. Han icke ens såg på fadern, utan stod med det sofvande barnet på sin venstra arm och betraktade den lilla ömt.

»Här är hon», upprepade han, »detta är ert barn». Det låg någonting kallt och belåtet i van Bibbers tonfall och sätt, någonting som fullkomligt placerade fadern utom saken.

»Hon behöfver en smula mat», fortsatte van Bibber i munter ton. »Jag förmodar att de inte behandlat henne för väl. Hon är tunn och mager och ser så uttröttad ut.» Hon drog upp den lösa ärmen på hennes tröja och höll upp den bara armen mot ljuset. »Den är mycket klen», sade han, »och om det inte vore för sminket», fortsatte han utan förbarmande, »så kunde vi se hur djupt insjunkna hennes ögon äro. Den där röda fläcken på hennes kind», sade han i allvarlig ton, »visar hvar Mary Vane kysste henne i kväll och den här hvar Alma Stanley kysste henne och den där flickan Lee. Ni har hört talas om dem, kanske? De skola aldrig kyssa henne mer. Hon skall växa upp till en ljuf och fin, skön kvinna — inte sant?» sade han och lyfte upp den lilla, tills hennes ansikte vidrörde hans, och med blicken alltjämt vänd från den äldres ansikte. »Hon liknar ej mycket sin mor», sade han, »hon har sin fars blonda hår och raka näsa och fint skurna läppar och haka. Hon är mycket lik sin far. Det är synd», tillade

han häftigt, »att hon skall växa upp utan att känna honom eller veta hvem han är — eller var, i fall han skulle dö. Hon skall aldrig få tala med honom eller se honom eller trycka hans hand. Hon kan komma att gå förbi honom en vacker dag på gatan utan att känna honom och han skall inte känna henne, men hon skall komma att hålla mycket af och visa sig tacksam mot de enkla och godhjärtade gamla, som tagit vård om henne när hon var en liten flicka».

Barnet på hans arm rörde sig, genomförs af en lätt darning och vaknade. De två männen betraktade henne under djup tystnad med tillbakahållen andedrägt. Hon lyfte hufvudet och såg sig tveksamt omkring i det obekanta rummet. Därpå vände hon sig mot det håll där fadern stod, men hennes blick gled hastigt förbi honom; så såg hon upp i van Bibbers ansikte och kände igen honom. Med ett stilla, sömnigt leende och en suck af belåtenhet och förtroende slog hon armen hårdare om halsen på honom och lät hufvudet falla tillbaka mot hans bröst.

Fadern tog ett språng framåt med ett stönande af smärta. »Gif henne åt mig», sade han högst upprörd och ryckte henne ur van Bibbers armar. »Det är mitt barn, gif henne åt mig!»

Van Bibber stängde sakta dörren efter sig och tog tre steg i sänder ned för trapporna.

Och en timme senare, när den engelske betjänten kom till sin herres dörr, fann han honom ännu vaken, sittande i mörkert vid öppna fönstret. Han höll något i famnen och såg ut öfver den sofvande staden.

»James», sade han, »du kan bädda åt mig här, på soffan i kväll. Miss Caruthers, min dotter, skall sofva i mitt rum i natt.»

VÅR NÄSTE NORDPOLSFARARE.

»Till nordpolen, marsch!» — så lyder Newyorkmillionären Zieglers uppdrag till den bekante ark-tiske resanden Evelyn B. Baldwin. Och för att sätta mr Baldwin å sin sida i stånd att lyda uppmaningen, har den tyskfödde rike amerikanaren ställt sin späckade börs till Baldwins förfogande, kostar hvad det vill.

Försöken att nå denna mystiska punkt, nordpolen, har redan kostat många människolif, men intet tyckes verka afskräckande. Tvärtom förnyas med hvarje år försöken med oförtruten lust. Det mod som kräfvades härtill är något vida större än det som t. ex. eldar soldaten i striden. Krigaren smittas af medstridandes hänförelse, sporras af musiken och eggas af det eldiga

Amerikanaren
EVELYN B. BALDWIN.

skådespelet. Men den ensamme vandraren bland polarnattens mörker och hemska faror har endast sig själf och någon följeslagare att lita till. Han drifves af en okuflig viljekraft, ett dödsförakt och ett mål, hvars uppnående många i vår krassa tid anse af föga betydelse, men hvars idealitet är af stort värde.

Hvad mr Baldwin beträffar har han, som bekant, deltagit i flere forskningsfärder, senast år 1898, då han vid Franz Josefs land som deltagare i Wellmann-expeditionen forskade efter Andrée. Äfven detta skall nu vara ett af ändamålen med den färd mot polen, som denne energiske yankee anträder nästa juli månad.

VECKANS PORTRÄTT-GALLERI

E. M. UNGER.

HYLLNING.

Häradshöfdingen i Nora domsaga *Edwin Magnus Unger* har med ingången af detta år afgått från det ämbete, hvilket han i öfver ett fjärdedels sekel beklädt. Rättrådighet och humanitet ha städse präglat häradshöfding Ungers verksamhet som domare och de hyllningar, för hvilka han vid afskedet blifvit föremål bl. a. i Nora och Karlskoga, visa bäst huru högt hans betydelsefulla lifsgärning uppskattats.

Sedan 1885 har hr U. ock varit en af Första kammarens mest inflytelserika och framstående medlemmar. Från alla håll bringas honom nu tillönskan af en fridfull lefnadsafton med hopp om, att han ännu skall kunna fortsätta sitt arbete i det allmännas tjänst.

M. SALIN.

FÖDELSEDAGAR.

Den 5 jan. fyllde en af hufvudstadens mest bekante läkare professor *Mauritz Salin* 50 år.

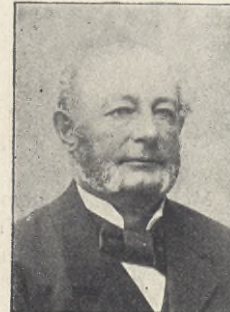
Professor Salins kunskaper, skicklighet och sympatiska väsen ha redan sedan många år förskaffat honom en stor krets patienter, till hvilka som bekant äfven räknats medlemmar af konungahuset. Den framstående eskulapen står nu på höjden af sin arbetareskraft och skall hoppas vi ännu länge få verka i sitt vackra kall.

J. SETTERVALL.

Sextio år fylde den 5 ds en i vida kretsar känd person, grosshandlaren *Jacob Settervall*, hvilken är chef för firman Lovén & Co. i Stockholm och hufvudredare för det stora ångfartygsaktiebolaget Södra Sverige. Alla »Södra Sveriges» på födelsedagen i Stockholm liggande ångare hade dagen till ära iförts full flaggskrud.

DÖDSFALL.

J. A. LUNDGREN.

Grosshandlaren *Jacob Seligmann* i Stockholm, innehafvare af den kända firman S. & J. Seligmann (tapet- och rosettfabrik) afled i hufvudstaden den 3 ds i sitt 63:e lefnadsår. Han var mycket bekant genom de många förtroendeuppdrag, som han fick mottaga inom affärsvärlden. S. sörjes närmast af maka, född Lundqvist, samt syskon, däribland bokförläggaren dr J. Seligmann.

J. SELIGMANN.

Grosshandlaren *Johan August Lundgren* afled i hufvudstaden natten till den 4 ds i en ålder af 61 år. Han hade i många år bedrivit affärsverksamhet en gros i manufakturbranchen samt var känd för utöfvande af mycken välgörenhet.

EVA VIGSTRÖM.

Den isynnerhet under märket *Ave* kända och värderade författarinnan fru *Eva Vigström* afled i Helsingborg den 5 jan., 68 år gammal.

Aves hjärtevarma diktning och sympatiska väsen tillvann henne många vänner, som länge med saknad skola minnas den ädla kvinnan. Det var främst i den med sakkunskap, blick för folklifvets egendomligheter och ett ledigt framställningssätt gjorda folklifsskildringen, som fru V. hade sin styrka. Hon använde äfven sin förmåga för praktiska värf samt skref uppsatser rörande skolförhållanden, fattig- och fångvård, huslig ekonomi m. m. Det var till stor del genom hennes medverkan, som en folkhögskola för kvinnor upprättades i Helsan vid Helsingborg.

R. WAHREN.

I Norrköping afled den 5 jan. disponenten för R. Wahrens Aktiebolag *Richard Wahren*, i en ålder af 65 år. Med W. bort gick en af den stora fabriksstadens märkesmän på yleindustriens område. Tack vare energi, otrolig arbetsförmåga och framsyn blick lyckades han från en ringa början utveckla den 1860 grundlagda affären till en lika storartad som mönstergill anläggning.

Icke minst sörjes den hädangångne af sina många arbetare, hvilka i sin chef sågo en person, som ärligt och uppriktigt sökte i allt tillgodose sina underlydandes intressen.

F. d. »damernas egen», som nu försöker uppträda fulljädrad fast den ännu är *i dum*, har i sitt senaste nr låtit en »insändare» blända läsarne med en praktupplaga af konkurrentpanisk »satiir».

Tidningens nervöst krampaktiga annonsering synes sålunda ej haft åsyftad verkan i pnenumerationstiden, eftersom tidningen tror att illa maskerade anfall på konkurrenter, hysteriska utbrott af afund och småsanne samt sötsura speglor skola hjälpa bättre.

Redaktionens i fråga tillägg till Bländas »insändare» talar om »gratisreklam för ärade kolleger», utan att tidningen inser att den verkligen med slika *omantliga* anfall gör reklam för dem. Äfven vi unna er »er lilla förnöjelse», men vi råda er att frossa af edra föryngrande »äpplen», så att ni ej redan vid 14 år alltför tydligt visar ålderdomskrämpor! Använd pudervippan — för eget behof, men försök inte pudra andra!